

hírek

A Seuso-kincs. Pannonia fénye című állandó kiállítás
Fotó: Rosta József - Magyar Nemzeti Múzeum

MEGÚJULT KIÁLLÍTÁSOK

- ¶ A 4. századi Pannónia kultúráját bemutató, új kiállítás részeként tekinthető meg a Magyar Nemzeti Múzeumban a Seuso-kincs néven ismert késő-római ezüstlelet-együttes.
- ¶ Újrarendezte és felújította a Pásztormúzeum kiállítási anyagát, a bugaci pusztá egyik leglátogatottabb emlékhelyét a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság. A kiskunfélegyházi Kiskun Múzeumtól származó kiállítási anyag bővült, a tárgyakat restaurálták vagy kicserélték.
- ¶ Megnyílt a Savaria Múzeum állandó kiállításának újabb egysége, ahol Vas megye és Szombathely népvándorlás és középkori történetét ismerhetik meg a látogatók. Az újabb terekben arra kapunk választ, mi történt a térségben a Római Birodalom bukása utáni évszázadokban.
- ¶ Megújult és új elemekkel gyarapodott az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark Mezőgazdaságigépgyűjteménye, a harminc eszközből álló kollekción restauráltak egy uniós és hazai forrásokból megvalósuló program segítségével, és a 20. század első felére jellemző uradalmi gépszíneket idéző új kiállítóhely is épült az állandó kiállítás befo gadására.
- ¶ Újranyílt a szentendrei Kovács Margit Múzeum, a felújítás után nemcsak a műszaki be rendezések, de az állandó kiállítás is megújult: az ismert darabok mellé rég nem látott

kerámiaművek is kikerültek, valamint a művész eddig feldolgozatlan hagyatékából származó levelek és fotók is láthatók. (MC)

RÉGI-ÚJ MÚZEUMI VEZETŐK

- ¶ Baán László főigazgató vezeti tovább újabb öt évig a Szépművészeti Múzeum–Magyar Nemzeti Galériát.
- ¶ Bernert Zsolt antropológus igazgatja a továbbiakban a Magyar Természettudományi Múzeumot.
- ¶ A régész Péterváry-Szanyi Brigitta lett a veszprémi Laczkó Dezső Múzeum igazgatója. Az új vezetőnek a múzeum felújítása után a 2023-as Európa Kulturális Fővárosa címmel járó feladatokkal is meg kell birkóznia. (MC)

ELISMERT MÚZEUMOK ÉS MUNKATÁRSAIK

- ¶ A szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum *Szabadtéri múzeumok Közép-Európában – Fejlődő múzeumok és helyi közösségek* című konferenciája kapta a 2018-as Nemzetközi Visegrád Díjat a négy ország kulturális minisztereitől. A Nemzetközi Visegrád Díjat 2004-ben alapították, évente egy olyan személyiség vagy intézmény kapja, aki, illetve amely jelentős lépéseket tett a visegrádi országok kulturális együttműködéséért és közös szellemi kincseik ápolásáért.

- ¶ Kiemelkedő szakmai elismerést, Bolyai Em-léklapot adományozott az MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Kuratóriuma Vörös Judit-nak, a Magyar Természettudományi Múzeum Kétéltű és Hüllő Gyűjteménye kurátorának.
- ¶ A Kunszövetség Sudár István- emlékérmét vehette át lovas hagyományőrzéséért Lajkó Ger-gely, a Néprajzi Múzeum kutatója. (MC)

ELHUNYT MÚZEUMI MUNKATÁRSAKRA EMLÉKEZÜNK

- ¶ Meghalt Hárs Éva. A pécsi Janus Pannonius Múzeum egykori igazgatója, a Modern Ma-gyar Képtár alapjainak megteremtője, a Zsol-nay-kerámia nemzetközileg is elismert sza-kembere 91 éves korában hunyt el. A művé-szettörténész 1955-ben a Zsolnay-gyár gyűj-teményének kezelőjeként kezdett dolgozni. Több mint hatvan éven keresztül kutatta a gyár történetét, mintegy harmincezer adatos adatbázist hozott létre, s számos publikáció-ját, könyve jelent meg e kerámiákról. Kezde-ményezte a Gyógyi-gyűjtemény Pécsre vite-lét, majd a műgyűjtővel együtt dolgozta ki a Zsolnay Kulturális Negyedben látható kiál-lítás koncepcióját. Igazgatása alatt, 1969 és 1983 között vált a Janus Pannonius Múzeum országosan és nemzetközileg is jelentős szak-mai központtá, irányításával jött létre a pécsi „Múzeum utca”, s a múzeum több magángyűj-tő, kortárs alkotóművész, köztük Victor Vasa-rely adományával gyarapodott.
- ¶ 93 éves korában elhunyt Péter László iro-dalomtörténész, Szeged város díszpolgá-ra. Fiatalon lett múzeumigazgató Karcagon (1950–1951), majd Makón a József Attila Mú-zeumban (1952–1954). 1957-ben nyolc hónapra

börtönbe zárták az 1956-os forradalomban való részvétele miatt. A szegedi Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár, majd az MTA Irodalomtudományok Intézetének tu-dományos főmunkatársa, később a JATE egye-temi tanára. Szorgos kutatója és feltárója volt Szeged irodalomtörténetének és néprajzá-nak. Publikációinak száma megközelíti a három-ezet; ezek túlnyomó többsége helyi vonat-kozású. (MC)

ÚJ ÉS FELÚJÍTOTT MÚZEUMOK

- ¶ Falumúzeumot avattak Kacorlakon. A régi parasztházat az önkormányzat önerőből vásárolta meg, a romos épületből hétvényi munka után alakították ki a berendezésében a 20. század első éveit idéző tájházat. A tájház berendezéseit a helyi lakosok ajánlották fel.
- ¶ Új épület, interaktív oktató-foglalkoztató te-rek, geológiai minilabor, ládamúzeum, kőzet-és ásványtani, valamint bányászati tudásbázi-sok, infokommunikációs akadálymentesítés várja a látogatókat a megújult ajkai Bányászati Múzeumban. A „múzeumi negyedben” kő-zettár és őslénytár is található, s tervben van a régi kriptonbánya épületének ipari múzeum-má fejlesztése is.
- ¶ Több mint egyéves szünet után megnyitot-ta kapuit a látogatók előtt a megújult Kiskun Múzeum. Új tárlatain több ezer, eddig be nem mutatott műtárgyat tárnak az érdeklődők elé. A múzeum megújítása ezzel nem fejeződött be, hiszen a múzeum udvarán álló műemlék szélmalom felújítása is folyamatban van.
- ¶ Akadálymentesítik a komlói József Attila Vá-rosi Könyvtár és Muzeális Gyűjtemény épü-letét: liftet, akadálymentesített bejáratot,

mosdót, rendezvénytermet építenek, illetve újítanak fel a nyár végéig az uniós pályázat révén.

¶ Megoldódnak a Jász Múzeum raktározási gondjai: a jászberényi önkormányzat az intézmény használatába ad két épületet, amelyek a jövőben gyűjteményi raktárként, tanulmányi látványtérként és oktatóteremként funkcionálhatnak.

¶ A Széchenyi téri megyeháza épületébe költözik a Janus Pannonius Múzeum természettörténeti osztálya, itt kívánnak új állandó természettudományi kiállítást létrehozni. (MC)

KESZTHELYI KINCSEK

¶ Még az AFP és az artdaily.com is beszámolt arról, hogy egy keszthelyi lakos kincset talált a pincéjében. Egy csaknem 2800 darabos éremgyűjtemény, több ékszer és emléktárgy került elő, amit nagy valószínűséggel az 1944-es deportálás előtt rejtettek el a ház akkori tulajdonosai, akiket Auschwitzba hurcoltak. A legrégebbi pénz az ókori Makedóniából, Nagy Sándor idejéből való, néhány érme pedig Dalmácia ókori görög városállamai területéről, a gyűjtemény mintegy 40 százaléka a római korból származik, de akadnak köztük későbbi ritkaságok is. A gyűjteményt és a tragikus sorsú család történetét a Balaton Múzeum mutatta be. (WELOVEBALATON.HU)

DÖNTÖTTEK A BONCZA-BIRTOKRÓL

¶ A bíróság döntése értelmében ismét állami tulajdonba került a csucsai Boncza-birtok, mely egy időben Ady Endre és felesége, Boncza Berta, azaz Csinszka otthona volt, majd

a költő halála után az özvegy eladta Octavian Goga költő-politikusnak. Goga özvegye a kastélyban található gyűjtemény megmentése érdekében 1966-ban a román államnak adományozta a birtokot. A leszármazottak pereskedtek az örökségért, amelyet meg is nyertek, ám a mostani döntés szerint a birtok, illetve a benne található múzeumi gyűjtemény tulajdonjoga visszaszállt a megyei tanácsra. (NYUGATIJELEN.COM)

GYARAPODÓ KÖZGYŰJTEMÉNYEINK

¶ Ritka könyvkincset, egy 1608-as hanai bibliát adományozott a Ráday Gyűjteménynek egy Dániában élő magyar család, amely több mint négy évszázada őrzi a Szenczi Molnár Albert gondozásában megjelent Szentírást, a vizsolyi biblia második, javított kiadását. E bibliából összesen 1500 példány készült, 37 könyvtárban 58 példánya ismeretes.

¶ Kass János kézzel írt leveleit, általa tervezett bélyegeket, képeslapokat, valamint fényképeket és egyéb relikviákat adományozott Sárközi Mátyás író a Tornyai János Múzeumnak.

¶ Svájcból tért haza Arany János levele az Országos Széchényi Könyvtárba. Ez a levél lehetett az első, amelyet a költő a Nagykőrösre költözését követően írt Nagyszalontára.

¶ Orosz István Kossuth-díjas grafikusművész kilenc alkotását vette meg NKA-támogatással a Kecskeméti Katona József Múzeum az. (MC)

JÓ ÉS ROSSZ HÍREK BÁCSKÁBÓL

¶ A Szabadkai Városi Múzeum tetőterében megnyitották az intézmény természettudományi osztályának állandó tárlatát, amely

A természet és az ember címet viseli. A kiállított anyagokon keresztül a múzeum látogatói megismerhetik Észak-Bácska természeti értékeit, gazdag állat- és növényvilágát. Az országban nagyon kevés ilyen tárlat van, a belgrádi Természettudományi Múzeumnak sincs állandó tárlata Szerbia élővilágáról.

- ¶ Elmaradtak a nyárra tervezett kiállítások az óbecsei Városi Múzeumban, mivel a heves esőzések miatt beázott a nagyterem mennyezete. A rossz állapotú intézménynek egyelőre nemhogy a teljes felújításra, de még a tetőszerkezet rendbetételére sincs elegendő pénze. Az intézmény több mint 16,5 ezer tárgyat őriz jelenleg méltatlan körülmények között. (MAGYAR.SZO.RS)

INDULHAT A FELÚJÍTÁS

- ¶ Elkezdődik a gyergyószentmiklósi Tarisznyás Márton Múzeum 1770 körül épített ingatlanának felújítása, ami miatt az intézmény legalább egy évig zárva lesz. A csaknem húsz ezer tárgyat megfelelő csomagolás után átköltöztetik az egykori szülészeti épületébe, amely megfelelő hely lesz a néprajzi, történeti, képzőművészeti és közzétani gyűjtemények, illetve egyéb múzeumi tárgyak tárolására. A raktár a felújítás után is megmarad, így a felújított múzeumépület teljes területén kiállítások lehetnek.
- ¶ Két év csúszás után végre megkezdődhet a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum műemlék épületének felújítása és korszerűsítése. A háromszéki önkormányzat alárendeltségébe tartozó múzeum modernizálására egyszerűen nem akadt eddig kivitelező. A 22 millió lejbe kerülő munkálatokkal

(amelyekre több mint 15 millió lejt európai uniós projektből biztosítanak) 41 hónap alatt készülnek el, amiből öt hónapot szánnak a tervezésre. A tervek szerint lényegesen megnövelik a múzeum kiállítótereit, akár a jelenleginél ötször több műtárgy kiállítása is lehetővé válik azáltal, hogy látogathatóvá teszik a raktárhelyiségeket is. (SZEKELYHON.RO, MASZOL.RO)

ELŐKERÜLT MOHOLY-NAGY-FILM

- ¶ A Brit Filmintézeté a világ egyik legnagyobb filmarchívuma, amely több mint 275 ezer művész-, dokumentum- és rövidfilmet, valamint 625 ezer televíziós programot őriz, többségében, de távolról sem kizárólagosan Nagy-Britanniából. Ebből a roppant méretű archívumból került most elő a *Hangzó ABC / ABC in Sound*, Moholy-Nagy László kísérleti filmes munkásságának egyik legfontosabb alkotása 1933-ból. A több mint nyolcvan éve keresett film épp a Bauhaus 100. évfordulóján és Moholy-Nagy nagyszabású londoni kiállításával egy időben került elő. A mű immár mindenki számára megtekinthető a BFI YouTube-csatornáján. (ARTPORTAL.HU)

ÜLÉSEZETT AZ UNESCO VILÁGÖRÖKSÉG BIZOTTSÁGA

- ¶ A bakui konferencián ejtették a Dunai Limes világörökségi jelölését – négy ország, Németország, Ausztria, Szlovákia és Magyarország közösen pályázott –, mivel a magyar kormány a döntés előtt kevesebb mint két hónappal váratlanul kivette a Hajógyári-szigetet (a helytartói palota maradványaival) a Limes

98 helyszínt magában foglaló pályázatából. Az új körülmények miatt új pályázatot kell beadni, ami a megváltozott tartalomhoz igazodik. A Római Birodalom dunai határa 2009 óta Magyarország és a velünk együtt pályázó országok legfontosabb világörökségi várományos helyszíne.

¶ Világörökségi címet kaptak Burkina Faso ősi vaskohászati helyszínei, a kínai Liangzhu város romjai, Babilon ősi városának maradványai Irakban, a mianmari Bagan buddhista építészete, az ausztráliai Budj Bim kulturális táj, az orosz Pszkov templomai, a Dilmun temetkezési halmok, a Németország és Csehország területén található Érchegység bányászati emlékei, az azerbajdzsáni Sheki történelmi központja a kánpalotával, Dzsaiapur városa (Rádzasztán, India), a Jodrell Bank Observatórium (Egyesült Királyság), a lengyelországi Krzemionki prehistorikus kvarcbányaegyüttese, a csehországi Kladruby nad Labem Habsburg-ménesfarmja, az északolasz Conegliano-Valdobbiadene prosecco bortermelő vidék, a több mint kétezer éves kőkorszóiról híres laoszi Köcsög-síkság, a Japánban lévő Mozu-Furuicsi kora középkori temetkezési hely, az indonéz Sawahluntóban található Ombilin szénbányászati emlékek, a kanári-szigeteki Risco Caido vulkanikus táj barlangokkal, a portugáliai Mafra-palota barokk uralkodói rezidencia, Bom Jesus do Monte szentélye Bragában (Portugália), Dél-Korea kilenc szovontja (neokonfucius oktatási intézményei), Frank Lloyd Wright (Amerikai Egyesült Államok) 20. századi építészete, az izlandi Vatnajökull Nemzeti Park, a németországi Augsburg vízgazdálkodási rendszere, a kanadai Writing on

Stone Park, a francia dél-tengeri szigetek és tengerek, vándormadarak költési helyei a Sárga-tenger partján, Kínában, a Hürkániai erdők, egy 850 kilométer hosszú hegylánc Iránban, Paraty és Ilha Grande, egy gyarmati kori kikötőváros és természetvédelmi terület Brazíliában. (WHC.UNESCO.ORG)

ÉJJELI ŐRJÁRAT NAPPAL

¶ Restaurálják Rembrandt hatalmas, az 1640-es években alkotott festményét, az eredetileg *Frans Banning Cocq kapitány milíciája* című művet. A legutóbbi, 1975-ös felújítás során derült ki, hogy a kép a rákent lakk és a ráakódott piszok miatt volt olyan sötét, hogy – tévesen – *Éjjeli őrjáratnak* nevezték el. Az amszterdami Rijksmuseumban egy üvegkalitkában zajlik a munka, amit a helyszínen megforduló és a honlapra ellátogató érdeklődők is figyelemmel kísérhetnek. A képet először a legkorszerűbb műszerekkel vizsgálják át, hogy információkat gyűjtsenek a festői munka fázisairól. A múzeum honlapján rendszeresen tudósítanak a felfedezett újdonságokról, s élő adásban, filmekben, képeken is nyomon követhető a hosszú munka. (RIJKSMUSEUM.NL)

ÚJABB MŰKINCSEKET KAP

A MUSÉE D'ORSAY

¶ Egy amerikai műgyűjtő, Marlene Hays, aki 2017-ben elhunyt férjével, Spencerral együtt már korábban is jelentős értékű műtárgyakat ajándékozott a párizsi Musée d'Orsay-nak, most újabb 106 festményt, rajzot, szobrot adományozott az intézménynek többek

között Pierre Bonnard-tól, Edouard Vuillard-tól, Robert Delaunay-tól, Henri Matisse-től és Amadeo Modiglianitól. (AFP)

AKADÁLYMENTESÍTÉS VAKOKNAK ÉS SIKETEKNEK

¶ A Rijksmuseum holland jelnyelven kínál videotúrákat, amelyek a múzeum honlapján nézhetőek meg. A jelnyelvi információkat okostelefonra is le lehet tölteni, így a múzeumban is segítséget nyújthat az érintetteknek. A túrát tizedik nyelvként adták hozzá a Rijksmuseum alkalmazásához.

¶ New Orleansban egy szakmai fórumon 3D-festményeket és fotókat mutattak be, a különleges eljárással nyomtatott képek könnyedén kitapogathatók. A technológiával bármely kétdimenziós kép átalakítható háromdimenzióssá, legyen szó festményről, rajzról, kollázsról, fotóról vagy műholdfelvételtől. Az új technikák alkalmazása létfontosságú annak érdekében, hogy minél többeknek legyenek elérhetőek a kiállítások. (RIJKSMUSEUM.NL, EURONEWS.COM)

ISMÉT BŐVÜLT AZ ERDÉLYI PANORÁMA

¶ Újabb képpel, az *Erdélyi panoráma* olajjal festett vázlatával gazdagodott az 1849-es nagyszabedű csatát ábrázoló körkép darabjait őrző tarnóvi gyűjtemény. A Jan Styka lengyel festő műhelyéből származó, 1897-ben keletkezett mű egyik központi részletének vázlatát a lengyel kulturális és örökségvédelmi tárca támogatásával szerezte meg a múzeum. A kép a magyar seregeket irányító Bem József

lengyel tábornok vezérkarát ábrázolja. A körképet 1898 márciusában Budapesten is láthatta a magyar közönség, majd Európa több városában is kiállították. (MTI)

SZENTESI FOLYÓIRAT INDULT

¶ Megjelent a Koszta József Múzeum online folyóirata, a *Bonus Nuntium*, azaz magyarul a *Jó hír*. Lapszámaiban tudományos, muzeológiai, művészeti és művelődési tárgyú híreket, tudományos eredményeket, szakcikkeket, recenziókat, interjúkat, egyéb esszé jellegű írásokat közöl, területi kötöttség nélkül, nem csak Csongrád megyére koncentrálva. A lap évente kétszer jelenik meg a bonusnuntium.hu webcímen. (MC)

KIBŐVÍTETTÉK AZ AKROPOLISZ MÚZEUMOT

¶ Az athéni múzeum megnyitója tizedik évfordulóját ünnepelte a felújítással. A mintegy 14 ezer négyzetméternyi kiállítóterület alsó szintje az Akropolisz lábánál egykoron virágzó negyed maradványait tárja a közönség elé: ókori fürdőket, házakat, kutakat, műhelyeket, vízvezetékeket, latrinákat. A betonoszlopokon álló múzeum alatt folyó régészeti feltárás fölé fém rámpákat építettek, ezeken végigsétálva ismerhetik meg a klasszikus, a római kori és a bizánci Athén életét a látogatók. A csupa üveg múzeum legfőbb hivatása az úgynevezett Elgin-márványok, a Parthenon 2500 éves frízeinek hazahozatala lehet, ezek két évszázada a British Múzeum kincsei közé tartoznak. A márványfrízekkel kapcsolatban a British Museum illetékesei

mindeddig azzal érveltek, hogy Görögország nem rendelkezik olyan kiállítóhellyel, ahol méltó módon a nagyközönség elé tárhatnák az antik műkincseket. (MTI)

HOLLANDIA TÁMOGATJA A BOSTONI MÚZEUMOT

¶ Kétszázézer dollárt ajánlott fel Hollandia a bostoni Szépművészeti Múzeumnak, hogy segítsen a holland művészeti központ létrehozásában. Két bostoni műgyűjtő család, amely a holland és a flamand művészet legfontosabb amerikai gyűjtői közé tartozik, egy szokatlan jótékonyági kezdeményezés keretében 114 képet adományozott az intézménynek. Ezen adomány köré, ami megduplázta a múzeum tulajdonában levő holland és flamand alkotások számát, szerveződik a Holland Művészeti Központ, amely elsősorban a 17. századi aranykorra összpontosít, de a középkor végétől a 18. századig terjedő időszakra is kiterjed. (THEARTNEWSPAPER.COM)

RESTITÚCIÓS HÍREK

¶ A Hohenzollern porosz királyi család örökössei több tízezer műalkotást és történelmi emléket követelnek vissza a német államtól – közölte a német kulturális minisztérium, amely már évek óta tárgyal a Hohenzollern családdal, valamint Berlin és Brandenburg szövetségi államokkal.

¶ Németország visszaadja a firenzei Uffizi képtárnak azt a festményt, amelyet a nácik hurcoltak el 1943-ban, s most egy német család birtokában van. A német kormány és a család közötti egyezség részletei nem ismeretesek.

Az Uffizi német igazgatója arra szólította fel a német kormányt, hogy a nácik által elhurcolt alkotásokra ne alkalmazzák az elévülést, hanem adják vissza „törvényes tulajdonosaiknak”.

¶ Franciaország átadott Pakisztánnak 445 ókori emléket, amelyeket francia vámügynökök foglaltak le egy évtizeddel ezelőtt. A temetőkből illegálisan kiásott edények közül néhány darab öt-hatezer éves.

¶ Az őslakosok szent tárgyait juttatta vissza két vancouveri múzeum a kanadai Haida Gwaii-szigetcsoporthoz. A totemoszlopokat „a kölcsönös megértésen és tiszteleten alapuló új kapcsolatok” jegyében, szertartás keretében adták vissza.

¶ Franciaország visszakozik korábbi javaslatától, hogy az afrikai államoknak automatikusan visszaadnák a gyarmati korszak alatt lefoglalt kulturális örökséget. A francia kulturális miniszter beszédében csak azt ígérte, hogy Franciaország megvizsgálja az afrikai országok által benyújtott valamennyi kérést, de arra kérte őket, ne a visszaadás legyen az egyetlen opció ebben a kérdéskörben. Ugyanakkor Benin húszmillió eurós kölcsönt kap az új múzeum számára, hogy méltó módon bemutathassák a franciák által 1894-ben hadizsákmányként elhurcolt s most visszaadandó 26 tárgyat.

¶ Illegálisan Nagy-Britanniába került, Irakból és Afganisztánból lopott műkincseket szolgáltatnak vissza a bagdadi Iraki Múzeumnak és az afgán Nemzeti Múzeumnak. A mezopotámiai ékírásos agyagtáblákat és ősi buddhista agyagszoborfejeket a British Múzeum segítségével juttatják vissza. (ARTDAILY.COM, THEARTNEWSPAPER.COM, MTI)

